

Socialstyrelsens tillsyn

Socialstyrelsen tillsyn över hälso- och sjukvård, socialtjänst och verksamhet för funktionshindrade.

Socialstyrelsens tillsynsavdelning är uppdelad geografiskt i sex regioner med huvudkontor i Stockholm.

Region syd

CHEF

Thomas Mehralizade

KONTOR

Malmö

OMRÅDE

Blekinge, Kronobergs
och Skåne län

SEKTIONER

4

ANTAL ANSTÄLLDA

Ca 60

Ca 1,6 miljoner medborgare

Hur är ekonomiskt bistånd reglerat i Sverige?

Sverige är indelat i 290 kommuner.

Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område.

Kommunen har det yttersta ansvaret för de som vistas i kommunen.

Ekonomiskt bistånd är en behovsprövad rättighet.

Vem har rätt till ekonomiskt bistånd?

4 kap. 1 § Socialtjänstlagen:

”Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt.”

”Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv.”

Vem har beslutanderätt?

Socialnämnden i kommunen utreder och fattar beslut om ekonomiskt bistånd.

Beslutet kan överklagas till Förvaltningsrätten.

Socialstyrelsen är tillsynsmyndighet.

Hur är tillsynen av ekonomiskt bistånd reglerad?

Tillsynen av ekonomiskt bistånd regleras i Socialtjänstlagen.

Tillsynen innebär en granskning av att verksamheten uppfyller de krav och mål som framgår av lagar och andra föreskrifter.

Socialstyrelsen har rätt att förelägga nämnden att åtgärda allvarliga missförhållanden med möjlighet att utdöma vite.

Vad kan granskas inom området ekonomiskt bistånd?

Socialstyrelsen kan granska handläggningen av biståndet och om rättssäkerheten har blivit tillgodosedd.

- **Ansöknings- och beslutsprocessen**
- **Barnets bästa**
- **Interna riktlinjer**
- **Personal**
- **Arbetsledning**

Hur initieras tillsynen?

- Regeringsuppdrag
- Klagomål
- Socialstyrelsens egna initiativ

Socialstyrelsens tillsyn av ekonomiskt bistånd 2010

- **Många enskilda klagomål**
 - Brister i rättssäkerheten
 - Kommunen tar inte sitt ansvar
 - Brister i barnperspektivet
- **En verksamhetstillsyn – Landskrona stad**

Bakgrund - Landskrona

- **Flera klagomål kom in 2009**

- Enskilda kände sig utnyttjade och dåligt behandlade
- Sysselsättningsåtgärder upplevdes som meningslösa
- Ansökningar prövades inte

- **Tidningsartiklar**

- Kommunpolitiker krävt motprestation för att få ekonomiskt bistånd
- Chefer och tjänstemän utnyttjade biståndstagare för privata tjänster

Krav på den enskilde

4 kap. 4 § Socialtjänstlagen:

”Socialnämnden får begära att den som uppbär försörjningsstöd under viss tid ska delta i av nämnden anvisad praktik eller annan kompetenshöjande verksamhet om den enskilde inte har kunnat beredas någon lämplig arbetsmarknadspolitisk åtgärd, och

- 1. inte har fyllt 25 år, eller*
- 2. har fyllt 25 år men av särskilda skäl är i behov av kompetenshöjande insatser”*

Praktik och kompetenshöjande verksamhet

- Individuellt anpassad
- Utveckla den enskildes möjligheter att försörja sig
- Stärka den enskildes möjligheter att komma in på arbetsmarknaden
- Ta hänsyn till den enskildes önskemål och förutsättningar
- Samråda med Arbetsförmedlingen innan åtgärd

Genomförande av tillsyn - Landskrona

- Begärde in nämndens riktlinjer
- Inspektion på socialkontoret i december 2009
- Granskade 20 ärenden
- Intervjuade chefer

Socialstyrelsens beslut - Landskrona

Interna riktlinjer stred mot lagstiftningen

– Krav om 30 timmars sysselsättning för alla arbetsföra

- **Inget samråd med Arbetsförmedlingen**

- **Dokumentationen var bristfällig i flera fall**

– Saknades bedömning av behov av kompetenshöjande åtgärder

– Otydliga journalanteckningar

- **Saknades utredningar i ett par ärenden**

- **Ej handlagt några ansökningar**

Socialstyrelsens uppföljning - Landskrona

- **Begärde redovisning av åtgärder för att komma tillrätta med bristerna**
- **Uppföljande tillsyn september 2010**
 - Begärde in nya riktlinjer
 - Granskade fler ärenden
 - Följde upp åtgärdsredovisningen med chefer och anställda

Nytt beslut - Landskrona

- **Ändrade riktlinjer**
 - Ej krav på 30 timmars sysselsättning för alla
- **Bättre utredningar och bedömningar**
- **Beslut i alla ärenden**
- **Dokumentation fortfarande bristfällig**
 - Utbildningsplan för personalen

Effekter av tillsynen

Kommunalrådet i Landskrona uttalar sig om Socialstyrelsens beslut:

http://svtplay.se/v/2083750/krav_pa_30_timmars_praktik_ormligt

Folkpartiet verkar för en lagändring:

http://svtplay.se/v/2083746/nyamko_nojd_med_krav_pa_praktik

Frågeställningar

- Hur bör tillsynen utföras (förberedelse, genomförande, avslutning och spridning) för att kommuner som bryter mot lagen ska ändra sig och följa de lagkrav som gäller för ekonomiskt bistånd?
- Vilka tillsynsmetoder kan användas vid tillsyn av ekonomiskt bistånd?